

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

A városról — a városnak.

Most, amikor teljes mértékben ránszakadt a háború, minden vélejáró kellemetlenségével és nyomorúságával együtt, melyek közül tán a legnagyobbak egyike a keserves drágaság, — itt az idő, hogy szóljunk néhány szót a városi alkalmazottak fizetési viszonyairól is.

Ez a fizetés mindig kimért és szűkös volt, de most, amikor mindennek az ára megkétszereződött, sőt *meg-tízszereződött*, most igazán kevésnek bizonyul Ime itt a lista:

a bíró fizetése	1200 K,
a pénztárosé	1600 K,
adóügyi jegyzőé	2000 K,
jegyzőé	2800 K,

A község rendőreiről, szolgálóiról ne is szóljunk.

Na már most kérem, tessék ezeket a fizetéseket összevetni a mai drágasági viszonyokkal; bizonyára mindenki belátja, hogy lehetetlenséggel határos dolog ebből a mai időkben családos embernek megélni.

Az állam maga is úgy gondoskodik alkalmazottairól, hogy rendezi fizetésüket, a lehetetlen árak miatt előleget is ad nekik, annál is inkább kötelessége ez a városnak, hivatalnokaikkal szemben.

A vármegye közgyűlése szintén

megállapítja a módokat, amelyekkel tisztviselőit segíteni fogja.

Nálunk ez irányban eddig még semmiféle intézkedés nem történt, ezért itt, a lap vezető helyén emelünk szót érdeklükben.

Mindenki beláthatja, hogy 1200, meg 1600 koronából nem lehet 2000—2500 koronát költeni, pedig még ez is oly csekély összeg arra, hogy egy család jóllakjék és tisztességes ruhában járjon minden rugdalózás nélkül! — A városnak gondoskodnia kell, hogy ezek a nyomorúságos viszonyok valamelyest megjavuljanak, mert azt csak nem kívánhatják azoktól, kik az ő ügyes-bajos dolgaikat szolgálják, hogy anyagi romlásba kerüljenek, saját hibájukon kívül! nem kívánhatják, hogy dolgaikért, fáradságukért jutalomképen még éhezniök is kelljen.

Ügyhiszük és tudjuk, a városnak nem kerül túlságos megerőltetésébe ezeken a fizetési viszonyokon változtatni. De még ha megerőltetésébe kerülne, akkor is kötelessége ez, mert ennyivel tartozik azoknak, akik ebben a nehéz időben kitartással szolgálják a közügyeket, tetemesen felszaporodott teendők között.

Reméljük, hogy felemelt szavunk nem fog visszhang nélkül maradni s előadott javaslatunkat, igazságos voltát, minden józanul gondolkodó ember belátja és helyesli. S az illetékes

körök tekintettel lesznek a nehéz helyzetre és már a legközelebbi városi gyűlésen fognak ez irányban illő és méltányos határozatot hozni, hogy a város alkalmazottai legalább a munkájuk mellett, ne legyenek kénytelenek a legsúlyosabb és keservesebb anyagi gondokkal is harcolni.

A váltópénz elrejtése büntetni való dolog.

Nem mondjuk, hogy törvény van rá, mely szerint büntetni kellene vagy lehetne az az olyan balga, önmagukkal is kártévő embereket, akik abban lelik gyermekes örömeiket, hogy mindenfajta pénznemüket, aprópénzt, bankót, ezüstöt, aranyat főlhalmoznak maguknál, ki nem adják a kezükből, elrejtik, elvonják a forgalom elől. Nem mondjuk, hogy tételes törvény parancsolja az ilyen önzorsoráskodás és öntolvajlás megbüntetését, csak érezzük, hogy ez visszaélés, tehát büntetni való dolog, amelyet büntetni kellene éppen úgy, mint az élelmiszerdrágítást, lisztelrejtést, zsirusorát vagy tejhámítást. Mert az ilyen zsugori pénzdugdosás temérdek kárt, kellemetlenséget okoz az ország népének, anélkül, hogy mákszemnyit használna a dőre elrejtőnek.

Különösen az apróbb pénznemek bronz, nikkal, ezüstérmek hiánya okozza mindennapi életben sok nehézséget, fenakadást és bosszúságot. Káros a munkásokra és munkaadókra egyaránt. Még katonáink zsoldjának kifizetését is megnehezíti. Boltokban, piacokon való bevásárlásoknál pedig sokszor egyenesen megbénító. És ez mind

Egy történet.

Palástyné a reggeli kilenc órákor csinos pongyolában, lekötött fejjel takarított a hálószobában. Az idő kedvetlen borus volt, ilyenkor nem szokott vizit lenni, így hát kilincspuculást tervezett.

Éppen elvégzett a takarítással és becsukta az ablakokat, mikor bejött a cselédje és egy levelet adott át. Mindjárt megismerte a huga irását; — mit akarhat, hiszen még az előbbeni levelére nem feleltem?

»Édes Irenkém,« — szolt a levél. — Tudod, mióta apa meghalt, Terka néninél lakom, Te pedig ismered Terka nénit, nem fiatal lánynak való élet itt nála. Ezt az urad is mondta nékem előre és akkor olyan szívesen hívott, hogy menyjek hozzátok.

Holnap reggel indulok.

Félek kis néném, hogy kellemetlenséget okozok neked, akkor egyszerűen kifogsz dobni és én azért haragudni sem fogok.

Az uraddal együtt számtalanszor csókolak, egyelőre csak gondolatban:

Edith.

Palástyné nem tudta, örüljön-e ennek, vagy nem, csak azt tudta, hogy rendes körülmények között örülni kellene, ha a testvérje szép és gazdag árvája hozzá jön.

Hamar férjhez tudta adni ilyen városban, ahol székel a megye és katonatisztek vannak.

A leány határozottan szebb mint ő — gondolta és bedugta fejét a tükörbe:

Nekem szőke hajam van, Edithé pedig csillogó vörösbé megy át és magasabb is fél fejjel.

Ekkor Horváthra, az udvarlójára gondolt, nem fogja-e elkábítani az a csillogó vörös haj. Neki azt szokta mondani: Irenke, maga édes szép kis asszony, hanem ha egy árnyalattal aranyosabb lenne a haja, akkor, akkor — no de nem akarom, hogy elbizakodjék.

Horváth már mondta néki, hogy szereti és tudja, hogy viszont szeretik.

Az asszony megmondta, hogy nem csalja meg az urát.

Azóta van minden a régi rendben, el-el jön hozzájuk, mint azelőtt, de nem esik szó erről.

Pedig szerette volna az asszony, ha előhozta, de ezt önmagának sem merte bevalani. Csak most, mikor a levelet nézte és egy mély, szinte férfias ránc képződött a homlokán. Majd meglátjuk — szolt és egy nehéz sóhajjal tette az ura íróasztalára a levelet.

Palástyné a szalonban állt Horváttal és egy megyés urral, mikor a kocsis berobogott. Egy perc múlva már bent volt Edith, alig birt utána szaladni Palástyné.

Amíg a felesége és Edith elvégezték a vége szakadni nem akaró üdvözléseket, örvendezve mesélte az uraknak: Lányom van, husz éves lányom, Nem is képzelik, milyen kellemes, ha az embernek harmincnyolc éves korában nagy lánya van.

Látszott az urakon is, hogy ők is felette kellemesnek találják és meleg tekintetekkel nézegetik végig.

Az asszony bemutatatta nékik: — Itt a lányom, no büszke lehet rá az anyja mi? és eközben élesen figyelte Horvát arcát, aki ugyan egy cseppet sem látszott leplezni tetszését.

Edith mindjárt beletalálta magát az új helyzetbe és ezekkel az ismeretlen emberekkel is tudott beszélgetni s feltudta kelleni érdeklődésüket.

A megyés ur meg is jegyezte hazamenet, Horváthhoz szólva:

Meglátod mindenki oda kap most majd Palástyékhoz. — Volt benne igaza; néhány katonatiszt már a következő napokban tette tiszteletét, mondván a házi urnak, hogy mindenestre kívánják fenntartani a barátságot és remélik, ezentul sürűbben fognak érintkezni.

Az asszonynak hízelt ez, örült, hogy katonatisztek járnak hozzájuk, és hogy a huga mindenkinek tetszik. Csak az bántotta, hogy Horvát túl udvarias a leány iránt és Edith is mintha tetszenék neki. Egy kicsit

onnet van, mert különösen a háboru kezdete óta szokásba jött egyeseknél s a rossz példa rohamosan ragadós hogy visszatartják, felhalmozzák és elrejtik a váltópénzt.

Büntető paragrafus törvényeinkben valószínűleg azért nincs erre a visszaélésre, mert nyilvánvalóan föltehető, hogy ezt az önmeglopással egybekapcsolt országháborúkat csak olyan egygyű emberek szoktak elkövetni, akik a pénz célszerű elhelyezésében, felhasználásában tapasztalatlanok és sejtelmük sincs arról, hogy minő ártalmára vannak a gazdasági, kereskedelmi és ipari közforgalomnak.

Éppen ebben a feltevésben próbál a kormány a bajon segíteni most egy rendelettel, amelyben utasítja a közigazgatási hatóságokat, hogy ők maguk is, de meg a lelkes és tanító urak, továbbá minden más helyi tekintélyes polgáraink útján világosítsák fel a köznépet különösen a mezőgazdasággal foglalkozókat és hadbavonultak családtagjait, hogy a holt-tőkétől felhalmozott pénz elrejtése helyett, helyezték fölösleges jövedelmüket, megtakarított keresetüket bankokba, szövetkezetekbe, postakarékpénztárba vagy hadikölcsönbe.

Hisszük, hogy ezeknek a lankadatlanul, sűrűn gyakorolható felvilágosításoknak, magyarázásoknak meg is lesz a fogantatja.

A nép lassankint meg fogja érteni, hogy a pénz okatlan elrejtése bűnös, hazafiatal cselekedet. Olyan, amely ellen türelemfogytán esetleg még az országgyűlésen is felszólalások történhetnek: hogyha eddig nincs törvény, hát eztán legyen, mely büntetendő dolognak tartja majd ezt a visszaélést is.

Harctéri feljegyzések.

Irtá: Wlassits Gábor zászlós.

(Folytatás.)

Szakaszomat a domboldalban két lépés kiterjedésű rajvonalba fejlődtettem fel és már megyünk is előre.

Vak, korom sötétség semmit sem lehet látni, a golyók körülötünk süvitenek. Egy-kettő hangtalanul esik el. Mások jajgatva, sebesült-vivőket kiabálva futnak hátra; ezek sebesültek.

Megbotlom, átesek egy fekvő emberen, mellette másik, harmadik ember... Elértem a harcban álló Ujváry szakaszt. Felhangzik a „rajta” és rohanunk a muszkákra.

Homlokamon az erek kidagadnak gondolkodni nem tudok. Dehogy gondolok én arra,

kacérkodik velk Edith is, annyit látott, de ebből semmi sem következik még — Istennem — sóhajtott néha — még a szeretője is lennék Horvátnak, csak megtarthatnám magamnak. Talán ha Edith férjhez menne — Kis Bertalan főhadnaggyal igen megértik egymást. Csak ne legyen adóssága, azt hiszem, el is venné és talán ő is hozzá menne.

Szándékosan hagyta őket együtt menni a sétára, de mintha a főhadnagy egy kicsit hidegebb lett volna s amint látszott, ez a leányt igen bosszantotta.

Úgy két hét múlva egy este azt mondta Edith:

— Irén, én szerelmes vagyok ebbe a Bertalanba és ehhez akarok menni, azt hiszem, nemsokára meg fog kérni.

— Meg fog kérni — mondta Palastyné, — biztosan meg fog kérni.

Magába pedig kiabált az örömtől: Édes kis Bertalan, ugy-e elveszed, hiszen szeret és szép és igen gazdag.

Másnap meghitta vacsorára a főhadnagyot, aki most már igen felmelegedett és nem hagyott neki időt, hogy kihűljön, harmadnap kirándulást rendezett.

Itt aztán megtörtént a nevezetes eset. Hazamenet odafutott hozzá a huga és elhívta, hogy beszélni akar vele. Aztán mikor nem látta őket senki, a nénye nyakába ugrott: Boldog vagyok édesem, de boldog vagyok,

hogy megsebesülhetek, esetleg talán meg is halhatok.

Nagy tömegbe rohanok. Összekeveredve magyarok és oroszok. Nem ismerjük fel egymást...

„Ruszkí, magyarszki” hallatszik mindenféle és az emberek egymás fejét tapogatják, hogy orosz-e, vagy magyar a szomszédja. Ha kucsmás sapka van a fején, akkor egy dőfés a szuronyal.

„Dobe puska, — tedd le a fegyvert, fogd meg orosz” lehet sűrűn hallani. Káromkodások, sebesültek nyögése, jajgatása és kiabálása, valamint a haldoklók nyöszörgése hallik minden felé.

Egy orosz áll előttem, hideg szalad rajtam végig, a kezemben egy lapát és egy bot van. Útásra karomat már nem emelhetem. Most ütött az utolsó percem...

Mellemre hatalmas ütést érzek... hanyat vágodom... Egy időben lövés dördül el, súlyos test zuhanik rám. Szemem előtt csillagok hullanak, a mellem pedig rettentően fáj... Ko... ko... ko... nyög rajtam a muszka. Utolsó perceit éli, dobálja magát rajtam és nagyokat rug belém... Nehezen bírok felkelni, előre vándorogok. Sebesültekben, holtestekben botlom meg és esem keresztül.

A fegyver ropogás teljesen megszűnik, fegyver oroszokat kísérek hátra a szakaszombeli emberek. Majdnem saját embereim szurnak le, mert szörme sapkám miatt egy lerohamozó másik szakasztól muszkának néznek. Mellettem egy muszka birkózik egy honvéddel; őre mentek ketten is ugranak segítségére és a muszkát lefogták. Nehezen bírnak vele, rug, harap, kiabál sikit — megőrült. Az egyik honvéd karjából egy darab hust harap ki.

Árokba zuhanok. Körülöttem, minden századbeli emberek, a vissza foglalt rajvonnal futóárkába estem Mellette van a srappelltetős fedezék. Virrad már futó oroszokat lehet látni, amint szaladnak le a hegyről. Fához érnek, most vissza tekintenek, adjunk nekik egy golyót... Fejemet valami üti; valami kalimpál rajta, egy gondom van most lőni a futó ellenségre.

Izzadok... Le veszem sapkámat, megtörülöm izzadó homlokomat, de akaratlanul is feltelintek. Egy muszka halott fekszik a tetőn, ennek a lába kalimpált és verdeste a fejemet. Csak a lába lóg le, — elég jó csizma van rajta.

A láрма elcsendesedik... A muszkákat kiverjük állásunkból. Sorakoztatják a különböző századokat. Most érek csak rá szétneézni a csatatéren... A fedezék előtt a visszavonuló, mögötte pedig a rohamban elesett oroszok hullái borítják sűrűn a földet. Sebe-

megkért, megmondtam neki, hogy én nagyon szeretem és hozzá megyek. Pá, most már megyek vissza, annyi mindent akarunk még beszélni.

Az asszony most már csak azt kereste, hol van Horváth; ő még mindig állt egy kerítésnél és várta Irént.

Palastyné első szava az volt: Edithet megkérte Bertalan, mit szól hozzá?

Hozzá kell adni, mert az a kislány hamar elveszi a fiatalágát, husz éves mult és ráncok vannak a szeme körül.

Hát magának nem tetszik Edith?

Kellemes lány, de a maga kis arca nekem százszor jobban tetszik.

Most mind a ketten megáltak, végre az asszony törte meg a csendet:

És maga, maga nekem százszor jobban tetszik, mint Bertalan főhadnagy.

— Vártam — mondta a férfi, — hogy egyszer megmondja ezt nekem és megcsókolta az asszony száját erős, sokáig visszafojtott szerelemmel

Edith pedig épen ekkor mondta a vőlegényének: — Én is olyan jó asszony leszek, mint Irén. Ő az az asszony, aki sohasem csalja meg az urát.

Magyari Zsófia.

sültből is temérdek van. Sok dolguk van az orvosoknak ez a sebesültvívőknek. Megnézem az én muszka ellenfeleimet; harmincöt éves szép szőke gyerek, a koponyájába kapta a golyót, vékonyan szívárogt fejből a piros vér a fehér hóra, szép kék szemel nyitva vannak, hanyat fekszik és nézi a tiszta kék eget.

Századomtól két szakasz vet részt a rohamban, azonkívül minden század küldött egy-egy szakasz segítséget. Veszteségünk tizenöt jó magyar honvéd, kik becsülettel teljesítették kötelességüket és körülbelül harminc sebesült, de ott fekszik a muszkáknak, hetvenkilenc halottjuk, ugyan annyi sebesültjük és elfogtunk körülbelül százhusz muszkát. Drágán fizettek merészségükért.

Századunk két szakasza derakasan viselte magát és bevonulva mindegyik örömmel meséli, hogy hány oroszot fogott el és hanyat küldött a másvilágra.

Csak most tudom meg, hogy hogyan történt a front áttörés: Mikor a drótakadályokat készítettük ember magasságu hó volt minden felé, melynek az alja kőkeményre volt fagyva. A cölöpöket ebbe a megfagyott rétegbe verték, ami a kemény hideg időben szilárdan is állott. Tizenegy figyelő őrszem volt kiállítva figyelésre, ezek a többszörös drótakadályokat elég védelemnek találták és elaludtak. Nem vették észre az oroszokat kik hason csuszva közeledtek a drótkerítésig. Itt az akadályoknál, amit mindenki áttörhetetlennek hit most az egyszer nem akadt erős munkájuk. A hideg téli időre beköszöntött a tavasz, a hó olvadni kezdett és megglazította a drótakadályok cölöpjeit. Nem volt nehéz munkájuk az oroszoknak, még csak nem is kellett a többszörös drótakadályokat ollóval elvágni, hanem csak a lazán álló cölöpöket emelték fel és az összes drótakadályokat így lefektetve a fedezékében nyugodtan alvó szakaszokat meglepték.

Mikor megérkeztünk embereinket már mint foglyokat akarták kifizetni és két gépfegyvert is cipelték már a fedezékből. Épp a legjobbkor érkezünk. Nagy tömegben nyomultak már fel a muszkák és elfogott embereinket mi szabadítottuk ki kellemetlen helyzetükből. Délután olvasták fel az ezredparancsot századunk két szakasza dicséretet kapott.

(Folytatom.)

Vers a harctérről.

Végh János sümegi fiu, a 48. gyalogezred szakaszvezetője küldte az o'asz harctérről lapunkhoz az alanti verset. Miután a versben Sümegről, mint szülőföldről emlékezett meg, kívánságának eleget teszünk.

Szülőföldem.

Hozzátok szólok most csodás sziklahegyek,
Szépségtek Sümegét nem haladja meg.
Rajtatok csak kavics s bús fenyőfa terem,
Nem szüretelnek itt, mint ott a Baglyashgyen,
S míg mohás sziklaid körül csak viz folyik,
Nálunk minden ember jó rizling bort iszik.
Hiába utaid szemképráztatók,
S épültek bérceiden gyönyörű templomok,
Náladnál százszor szebb szülőföldem tája,
Ott van a nagy költő, Kisfaludy háza,
Hol valaha régen, török basák jártak,
Hirdetik romjai a sümegi várnak.
Ott látod a Ferenczendiek szép templomát,
Hol Krisztus anyja, Mária művelt oly sok [csodát,
Ahova Dorottyát vitték be félholtan
S meggyógyulva saját lábán jött ki onnan.
Ott látod még a nagy híres múzeumot,
Melyet jó Darnay államnak átadott.
Hiába ígérnek nékem bérceidet,
Oththon elfeledném vészes hollétedet.

H I R E K.

Az előljárók

ügyelnek fel a piacon a hatóság által megszabott árak szigorú betartására. *Farkas* István főbírónak ez a rendelete nagyon is helyes volt. Az eladók túllépték a tisztesség határát, zsarolták, nyúzták a vásárló közönséget. Az árak horribilis magasra szöktek, hát persze, mikor nem volt, aki ellenőrizze a lelketlen termelőket.

Viszont ügyeljenek az előljáró urak arra is — ne csak az eladó legyen szemmel tartva, hanem a vevő közönség is.

Nap-nap után hallani panaszkodni, hogy a vevő remegő hangon sugja fülébe az eladónak: „jöjjön csak néni, adok én azért a sovány libáért 12 koronát is.”

Ezeket a magukkal nem őszinte és mások zsebére „gavallér” vevőket csipjék nyakon és a főbíró kérhetetlen szigorral csapjon a nyaka közé.

A belügyminiszter szokatlanul szigorú rendeletben kell ki az aljas, hitvány törekvés ellen s felhívja a törvényhatóságok első tisztviselőit, így. Zalavármegye alispánját is, hogy az élelmiszerrel történő visszaélések ellen elriasztó példát szolgáltatassanak. A belügyminiszter különben erélyesen kijelenti, hogy gondoskodni fog arról is, hogy az üzérkedés által visszatartott élelmiszerek a közfogyasztástól elvonhatók ne legyenek. A szenzációs rendeletről, amelyet jóakarattal ajánlunk a lelketlen élelmiszerüzorások figyelmébe: Azok az üzorások, kik a mostani időket vagyonszerzésre akarják kihasználni, minden lelki-furdalás nélkül tullepik a hatóságilag megállapított maximális árakat. *Sándor* János belügyminiszter értesült arról, hogy az ilyen visszaélések nem találnak megtorlásra, sőt bizonyos elnézésben részesülnek. A miniszter rendelete hangsúlyozza, hogy a hatóságoknak nemcsak konkrét feljelentések alapján kell eljárniuk, hanem nyomozniuk kell a visszaélések után, a kinyomozott esetekben pedig elriasztó példát kell szolgáltatniuk.

A közönséget fel kell világosítani afelől, hogy a maga érdekét is szolgálja a visszaélések följelentésével, ami egyúttal hazafias kötelesség is. Attól nem kell félni, hogy a visszaélések földerítése és megtorlása esetleg élelmiszerhiányt okoz. Egyébiránt kijelenti a belügyminiszter, hogy a kormány komoly szükség esetén talál módot arra is, hogy az üzérkedés által visszatartott készletek a közfogyasztástól elvonhatók ne legyenek. A hatóságok feladatává teszi végül a belügyminiszter, hogy a közönséget arra figyelmeztessék, hogy a maximális árt tullepő ár megadása is büntetés alá esik.

Kérjük és megkivánjuk az előljáróktól, kötelességüket hiven teljesítsék, hisz az ő érdekük is, hogy a *rendes* áron vásároljon a közönség; hová fejlődne ez a lelketlenség, ha utjába nem állnánk. (h. i.)

— **Hősi halál.** Egy ismét elment tőlünk... Arra észak felé ismét kihált egy fiatal élet. *Morvay* Hugó a sümegi bazalt bányája könyvelője a 83. gyalogezred tart. hadnagya augusztus 30-án zoltalipai áttöréskor szuronyrohamnál hősi halált halt. Tisztársai *Zulise* galiciai község határában egy zászlóval bétakarva temették el. — Akik ismerték a hőst őszinte sajnálattal gondolnak rá.

Kisfaludy Sándor a 20. ik honvédegyezred tizedese igazi példaképe volt az ősi magyar vitézségnek. Példájával lelkesítően hatott bajtársaira is. A szept. 29-én történt bogus-lav-

kai diadalmas roham és bátran tört az ellenségre, ekkor azonban egy ellenséges golyótól találva hősi halált halt. Parancsnoksága, hogy nagyrabecsülését kimutassa a hős tizedes iránt, holt testét bevittette *Bovuslavkára*, egyházi szertartással külön sírba tette s keresztellett jelölte meg nyugvóhelyét. Bajtársai elismerésük és kegyeletük jeléül virággal borították el a hős sírját.

— **Tanoncok az istentiszteleteken.** A keresk. miniszter járásunk főbírója újján szigorú rendeletben kötelezővé tette, hogy a mesterek kötelesek tanoncikat vallásuk szerint az istentiszteletekre engedni.

— **Országos vásár.** A folyó hó 26-án tartandó országos vásár marhafelhajtással tartatik meg.

— **A polg. leányiskola felhívása.** Az elő, a tettekben nyilvánuló hazaszeretet idejét éljük. Iskolánk tanári kara és tanuló ifjúsága is tettekben akarja bebizonyítani, hogy tudja mi a kötelessége édes hazánk és érte harcoló hőseink iránt. A nmt. vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedte hogy a háboru tartama alatt a polg. iskolában a kézimunka tantervszerű tanítása felfüggeszthető és a szükséghez képest katonai célú ruhadarabok készítésével foglalkozhatnak a növendékek. Ezen utasítás szerint cselekedtünk a múlt ősszel is és folytatjuk a munkát az idén is, a mint azükséges kötő pamut rendelkezésünkre áll. De mivel polg. iskolánk tanulóinak száma aránylag csekély, szeretettel felkérjük volt növendékeinket, jövőnd tanítványainkat, és mindazon ügyeskezdő nőket, kik a harcra szent ügyéért lelkeseni tudnak és cselekedni akarnak, legyenek segítségünkre, hogy minél nagyobb arányu legyen azon munkálkodás, mely a katonák számára való meleg kötött ruhadarabok elkészítésére irányul. A Hadszegélyző Bizottság felhívására is elvállalt a polg. leányiskola vezetősége, tehát azok szintén a polg. leányiskola igazgatói irrodájába küldhetők. A kötő pamut megérkezéséről hirtetést fogunk közzé tenni. A polg. iskola tantesztületének nevében. *Cserny* Mária igazgató.

— **Hadifoglyok téli gazdasági munkája.** A Külügy Hadügy írja: A mezőgazdasági munkára kirendelt hadifoglyokat a munka bevégeztével visszatartani elvileg lehetetlen. Mindazon által a hadügyminiszter módot talált arra, hogy a mezőgazdaság érdekeit is szolgálja és ezért az egyes községek, vagy oly munkaadók részére, akik nagyobb számu hadifoglyot foglalkoztattak, megengedte, hogy a hadifoglyok egy részét visszatartsák a vetési munkálatok befejezése után. Azokban az egyes községekben visszahagyott hadifoglyok száma a harmincat kell, hogy meghaladja. A községek és nagybirtokosok a kisbirtokosokkal egyetértve állapítsák meg a szükséges hadifoglyok számát és ugyancsak ők gondoskodnak a megfelelő elosztásról és arról, hogy a számuk a harmincat meghaladja. Hadifogly iparosokat a téli időszakra visszahagyni nem lehet, miután ezekre a hadimunkáknál van szükség.

— **Utazási kedvezmény a sebesült katonák látogatására.** Ismeretes a magyar államvasutaknak és a déli vasutaknak az a rendelkezése, mely szerint a sebesült katonákat családtagjaik 50 százalékos vasuti menetidőkedvezmény igénybevétele mellett látogathatják meg a távol eső kórházakban. Az ilyen kedvezményes jegyek igénybevétele körül az utóbbi időkben nagyon sok kalamitás fordult elő. Miért is a belügyminiszter rendeletileg intézkedett, hogy a kedvezményes menetjegyek csakis akkor bírnak érvénnyel, ha azokat rendezett tanácsu városokban a polgár mester, kis és nagyközségekben a községi előljáróság állította ki, s az utóbbi esetben az illetékes járási főszolgabíró látta. moza.

— **Csak egy hajszálon függ a csecsemő élete,** ha emésztése nincsen rendben. Éppen ezért ne mulasszon el gyermekének idejekorán Nestlé-lisztet adni, amiáltal a jövőre nézve magát csak súlyos fájdalomtól és szemrehányásoktól óvja meg. Próbadozozokat és tanulságos röpiratot a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, 1., Biberstrasse 47.e.

— **Köszönet.** A Sümegi Jótékony Nőegylet elnöksége 100 koronát, az áll. realisk. ifjúsága 22 koronát küldött a katonák javára készülő kötött sálók készítéséhez szükséges gyapjufonál beszerzésére. Fogadják a szives adakozók leghálásabb köszönetünket. *Cserny* Mária polg. isk. ig.

— **Adományok.** A helybeli kisegítő hadikórház sebesülteinek részére élelmi cikkeket adományoztak: Sümegi Tivadar, özv. Varga Ferencné, Nagy Józsefné. Köszönet, dr. *Kellemen* Károlyné.

Nyilt-tér.

(E rovatért nem felelős a szerkesztő.)

Nyilatkozat.

Alulírottak mély sajnálattal olvastuk a „Sümeg és Vidék” 17-iki számának nyilt-terét, amely azon úrnő ellen irányul, aki városunkban közel hét évig működött, mint zongora és nyelvtanítónő. Ezen idő alatt megtanultuk őt szeretni és becsülni, mert gyermekeinket kifogástalanul tanította, velük szeliden és szeretetteljesen bánt; akiknek házához járt, azok őt fiuommodorának és végtelenül szerénynek, pontosnak, kötelességtudónak, szóval olyanak ismerték akire bárki nyugodt lelkiismerettel rábízhatja gyermekét.

Ami pedig jó híret illeti senkisémet tudja elképzelni, hogy általában hogyan érhetette őt a gyandúnak még csak az árnyéka is, mert nincs Sárvárt egy lélek sem, aki őfelőle rosszat mondott volna. Mi végtelenül sajnáljuk őt. Sárvár 1915 okt. 19-én.

Wagner Ferencné, volt tanítványa; Jäger Hermann rabbi h. szomszédja és gyermekeimnek tanárnője; Krauch Julia és Lujza, mint előbbi lakásadók; Kártyás Józsefné mint lakótársnő; Udvardy Györgyné; Sohár Istvánné, kir. telekkönyvezető övegye; Kreiker József m. kir. állatorvos; Lipzih Bernát, Schranz Máttyás sütőmester; Scharnz Jolánka, volt tanítványa; Winkler Jakab; Dr. Nagy János községi orvos; Deusch Dávidné; Birchhalter Miksáné m. kir. postamester neje; Pleszkáts Imréné; Browits Ferenc áll. polg. isk. igazgató, Szalber Lajosné, szül. Pleszkáts Irénke; Anna Wihhelm; Plesz Imre; Gayer Józsefné.

Felelős szerkesztő: Horvát Imre.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Bérbe kiadó a Tomor-féle ház a templom utcában. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Steckenperd-
liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a. Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenperd lvédőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stl. — Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

Berson

Summizások
a legjobb

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok

kaucsuk sarkok
királya

Mindegyik olcsó, mert kaucsukból készül.

Hirdetéseket

jutányos arakon elfogad

a kiadóhivatal.

Kardos nagyáruháza TAPOLCA, főtér.

Ajánl divatos női
és gyermekkabá-
tot, szőrme boa s
karmantjus pon-
gyola, bluz és al-
jakat.

Nagy választék! Olcsó árak!

A nagy háboru írásban és képben

füzetenként 40 fillérért kapható

Horvát Gábor

könyvkereskedésében, Sümegen.

Orvosok

bizonyítják, hogy a legkitünőbb
köhögés elleni gyógyszer

☒ **Kaiser-féle** ☒
☒ **Mell-Karamellák** ☒
a „3 fenyővel”

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedség nyálkaság, katarus, fájó
torok, számarhurut, valamint elő-
vigyázathól megkülés ellen, leg-
célszerűbb minden **harcosnak!**

6100 közjegyzőileg hitelesi-
tett bizonyítvány or-
vosoktól és magánosoktól bizo-
nyítják **biztos hatásukat!** Ét-
vágygerjesztő, jóízű bonbonok.
1 csomag 20 és 40 fillér, doboz
60 fillér. Háborús doboz 30 fillér.

Kapható **M. KOSSA GUSZTÁV**
gyógyszertárában Sümegen.

Valamint minden gyógyszertárban.

Mindennemű

nyomtatványokat

izléses kivitelben, jutányos áron készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája, Sümegen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elkészítettnek.